

ผู้ถึง ความ พินาศ

ผู้ใดเมื่อบุคคลกล่าวสอนอยู่
ไม่ทำตามคำสอนของผู้ปรารถนาประโยชน์
ผู้นั้นเคราะห์ด้วยประโยชน์เกื้อกูล
ผู้นั้นย่อมถึงความพินาศ
ย่อมเศร้าโศกเหมือนกาที่ไม่เชื่อฟังคำของนกพิราบ
ตกอยู่ในเงื้อมมือของศัตรู

ผู้ถึงความพินาศ

๔๑๓

ธรรมชาติของใจนั้น มีความว่องไวพร้อมจะท่องเที่ยวไปในทุกหนทุกแห่ง ทุกเวลา แม้ขณะช่วงเวลาเพียงสั้นๆ ใจก็สามารถล่องลอยคิดไปได้หลายๆ เรื่อง ผู้ที่ไม่ระวังรักษาใจปล่อยให้ฟุ้งซ่านไปในอกุศล จะมีชีวิตที่สับสนวุ่นวาย เป็นอันตรายทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น เมื่อเรารู้เท่าทันธรรมชาติของใจ ว่าว่องไวต่อทั้งสิ่งที่เป็นวิสุทธิและไม่วิสุทธิ เราควรรีบดูแลรักษาใจให้สะอาดบริสุทธิ์ เต็มเปี่ยมไปด้วยความสงบสุข ด้วยการปฏิบัติธรรม ให้ใจดวงเดียวของเรานี้มีแต่สิ่งที่ดีงามอยู่ในใจ เพราะภาพดีงามในใจย่อมส่งผลดีต่อชีวิตของเรา ขอให้เรามีชีวิตอยู่กับความดี เพื่อให้ใจมีแต่ภาพที่ดีเก็บไว้ แม้วันหนึ่งเราจะต้องละจากโลกนี้ไป แต่ภาพแห่งความดีที่สั่งสมไว้ในใจ จะทำให้เราภาคภูมิใจไปตลอดกาล

มีวาระพระบาลีใน กโปตกชาดก ว่า

**“ผู้ใดเมื่อบุคคลกล่าวสอนอยู่ ไม่ทำตามคำสอนของ
ผู้ปรารถนาประโยชน์ ผู้นั้นเคราะห์ด้วยประโยชน์เกื้อกูล
ผู้นั้นย่อมถึงความพินาศ ย่อมเศร้าโศกเหมือนกาที่ไม่เชื่อฟัง
คำของนกพิราบ ตกอยู่ในเงื้อมมือของศัตรู”**

หากมีผู้มาตักเตือน เราต้องรับฟังด้วยความอ่อนน้อม ให้มีสติ อย่าเพิ่งชอบใจ หรือไม่ชอบใจให้พิจารณาให้ดีกว่าก่อนว่า

ผู้ถึงความพินาศ

๔๑๔

ที่เขาฆ่าตัวต้อนเรานั้นมีเหตุผลแค่ไหน และเรื่องนั้นเป็นเรื่องจริงหรือไม่จริง มีประโยชน์หรือไม่ประโยชน์ หากเราพิจารณาแล้วว่า เขาฆ่าตัวต้อนเราด้วยความปรารถนาดี และหวังดีต่อเราจริงๆ แม้เรื่องนั้นอาจขัดความรู้สึกของเราบ้าง เราก็ควรรับฟัง แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของบัณฑิตผู้รู้ทั้งหลาย การไม่เชื่อฟัง หรือตื้อตึงนั้น มีผลอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของเรา ซึ่งบางครั้งอาจมีผลถึงชีวิต ดังเรื่องของกา ที่ไม่เชื่อฟังคำเตือนของนกพิราบ จึงต้องวอดวายอย่างใหญ่หลวง ต้องนอนระทมทุกข์อยู่ในเงื้อมมือของศัตรูผู้นำความพินาศมาให้ ทั้งยังก่อให้เกิดทุกข์สิ้นกาลนาน

*ในครั้งพุทธกาล ภิกษุทั้งหลายได้นำภิกษุโลเลรูปหนึ่งมากราบทูลพระบรมศาสดาว่า “ภิกษุรูปนี้มีนิสัยโลเลพระเจ้าข้า” พระบรมศาสดาตรัสถามว่า “จริงหรือภิกษุที่เขาว่าเขามีนิสัยโลเล” ภิกษุนั้นกราบทูลว่า “จริงพระเจ้าข้า” พระบรมศาสดาจึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุ แม้ในครั้งก่อน เธอก็เป็นคนโลเล ล้มชีวิตเพราะความโลเลของตน แม้บัณฑิตผู้อาศัยเธอก็ต้องพลัดพรากจากที่อยู่ไปด้วย” แล้วทรงนำเรื่องในอดีตมาเล่าดังนี้

ผู้ถึงความพินาศ

๔๑๕

ในอดีตกาล ครั้งพระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติอยู่
ในกรุงพาราณสี พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกพิราบ ครั้นนั้น
ชาวเมืองพาราณสีพากันแขวนกระเช้าหญ้าไว้ในที่ต่างๆ เพื่อให้
ฝูงนกได้อาศัยอยู่อย่างสบาย เพราะความเป็นผู้มีเมตตาใคร่ใน
บุญกุศล แม่พ่อครัวของท่านเศรษฐีกรุงพาราณสี ก็แขวน
กระเช้าหญ้าไว้ในโรงครัวด้วย นกพิราบโพธิสัตว์ได้เข้าอยู่
ในกระเช้านั้น รุ่งเช้าก็บินออกเที่ยวหากิน ตกเย็นจึงบินกลับมา
นอนหลับในโรงครัวนั้น เป็นเช่นนี้ทุกๆ วัน

อยู่มาวันหนึ่ง กาตัวหนึ่งบินข้ามโรงครัวไป ได้กลืนตลบ
อบอวลของปลาและเนื้อ ที่มีรสเปรี้ยวรสเค็ม เกิดความโลภคิดว่า
“เราจักอาศัยใครหนอ จึงจะได้กินปลาและเนื้อนี้” คิดแล้วก็คอย
สอดส่องหาช่องทางอยู่ในที่ไม่ไกล ตกเย็นกาเห็นนกพิราบโพธิสัตว์
บินเข้าไปในโรงครัว กาจึงคิดหาอุบายว่า จะต้องอาศัยนกพิราบ
นี้จึงจะได้กินเนื้อ

วันรุ่งขึ้นการิบบินมาแต่เช้า ทันทิที่เห็นพระโพธิสัตว์บิน
ออกหากิน กาก็บินตามไปข้างหลัง พระโพธิสัตว์เห็นดังนั้น
จึงถามกาว่า “สหาย เพราะเหตุใดท่านจึงเที่ยวบินตามเรามา”
กาตอบว่า “นาย ข้าพเจ้าชอบใจกิริยาของท่าน ตั้งแต่บัดนี้
เป็นต้นไป ข้าพเจ้าจะขอปรนนิบัติท่าน” พระโพธิสัตว์กล่าวว่า
“พวกท่านมีเนื้อเป็นอาหาร ส่วนเรามีพืชผักเป็นอาหาร เมื่อเรา

ผู้ถึงความพินาศ

๔๑๖

กินไม่เหมือนกันเช่นนี้ การปรนนิบัติของเรากับท่านจะทำให้
ลำบาก” กาทอบว่า “นาย เวลาท่านบินไปหากิน ข้าพเจ้าก็ขอ
บินไปหากินด้วย” พระโพธิสัตว์จึงสอนว่า “ดีแล้ว ขอท่านพึง
เป็นผู้ไม่ประมาทเถิด”

พระโพธิสัตว์กล่าวสอนกาดังนี้แล้วก็เที่ยวแสวงหาอาหาร
กินอาหารมีพืชพรรณดิณชาติ เป็นต้น ขณะพระโพธิสัตว์กำลัง
หากิน กาก็บินไปพบกองขี้วัว จึงคุ้ยจิกกินตัวหนอน เมื่อเต็ม
กระเพาะก็รีบบินไปรอก่อน แล้วทำเป็นสอนพระโพธิสัตว์ผู้บิน
ตามมาข้างหลังว่า “นาย ท่านเที่ยวเกินเวลา การทำตนเป็นผู้
ตะกละตะกลามหาควรไม่” จากนั้นกาได้บินเข้าไปในโรงครัว
พร้อมกับพระโพธิสัตว์ พ่อครัวเห็นดังนั้นก็กล่าวว่า “นกพิราบ
ของเราพาตัวอื่นมา” พ่อครัวจึงแขวนกระเช้าให้กาได้อาศัยอยู่ด้วย

วันหนึ่ง มีคนนำปลาและเนื้อจำนวนมากมาให้ท่านเศรษฐี
พ่อครัวรับมาแขวนไว้ในโรงครัว กาเห็นแล้วเกิดความโลภ คิด
ในใจว่า “พรุ่งนี้เราจะไม่ไปหากิน จะกินปลาและเนื้อนี้” จึง
แกล้งทำเป็นนอนป่วย รุ่งเช้าพระโพธิสัตว์จะไปหาอาหาร ร้อง
เรียกว่า “เราไปกันเถิด กาผู้สหาย” กาทอบว่า “นาย ท่านไป
เถิด ข้าพเจ้ากำลังปวดท้อง” พระโพธิสัตว์กล่าวว่า “สหายเอ๋ย
ธรรมดาโรคปวดท้องไม่เคยเกิดขึ้นในพวกกาเลย แต่ไหนแต่ไร

ผู้ถึงความพินาศ

๔๑๓

ในยามทั้งสาม ตลอดราตรี กาย่อมหิวทุกๆ ยาม ถึงจะกลืนกิน
ไล่ประทีบเข้าไปปากก็อึดอยู่ชั่วครู่หนึ่ง ชะรอยท่านอยากกินปลา
และเนื้อนี้ มาเถิด ขึ้นชื่อว่าของกินของมนุษย์เป็นของที่พวก
ท่านไม่ควรกิน ท่านอย่าทำเช่นนี้เลย ไปหากินด้วยกันกับเราเถิด”
กาตอบว่า “นาย ข้าพเจ้าไปไม่ไหว” พระโพธิสัตว์จึงเตือนว่า
“ท่านอย่าลุ่มลุ่มความโลภ มิฉะนั้นแล้ว ท่านจักต้องรับกรรม
ของท่าน ขอท่านจงเป็นผู้ไม่ประมาทเถิด” จากนั้นพระโพธิสัตว์
ก็บินออกไปหากินตามลำพัง

พ่อครัวปรุงอาหารชนิดต่างๆ ด้วยปลาและเนื้อ แล้ว
เปิดภาชนะทิ้งไว้ เพื่อให้ไอน้ำระเหยออกมา โดยวางทัพพีไว้บน
ภาชนะด้วย ขณะพ่อครัวออกไปเช็ดเหงื่ออยู่ข้างนอกนั้น กาได้
ไพล่หัวขึ้นมาจากกระเช้า มองไปไม่เห็นพ่อครัวก็รู้ว่า พ่อครัว
ออกไปข้างนอก จึงคิดว่า บัดนี้ความปรารถนาของเราสำเร็จแล้ว
เราจะเลือกกินเนื้อชิ้นใหญ่ หรือเนื้อชิ้นเล็กดีหนอ ครั้นแล้ว
ก็เล็งเห็นว่า “ธรรมดาเนื้อชิ้นเล็กๆ เราไม่อาจกินให้เต็มกระเพาะ
ได้ในเวลาอันสั้น อย่างกระนั้นเลย เราต้องคว้าชิ้นใหญ่ๆ มาทิ้งไว้
ในกระเช้า แล้วค่อยๆ ขยอกกินจึงจะดี” คิดดังนี้แล้ว กาก็ไพล่
ออกจากกระเช้าลงไปแอบอยู่ใกล้ทัพพี เผอิญทัพพีหล่นบนพื้น
เสียงดังลั่นโรงครัว

ผู้ถึงความพินาศ

๔๑๘

พ่อครัวได้ยินเสียงจึงกลับเข้าไปดูในครัว เห็นกามาแอบอยู่ก็คิดว่า กาซี้ขโมยตัวนี้หวังจะกินเนื้อทอดของนายเรา ตัวเราต้องอาศัยท่านเศรษฐีเลี้ยงชีวิต มิใช่อาศัยกาพาลตัวนี้ เราอุตส่าห์ให้ที่อยู่ มันยังทรยศได้ พ่อครัวรีบปิดประตูครัว แล้วต้อนจับกา เมื่อจับกาได้ ก็ถอนขนจนหมด จากนั้นก็ตำขิง สดผสมกับเกลือป่น คลุกกับเนยเปรี้ยว แล้วทาจนทั่วตัวกา เมื่อทาเสร็จก็โยนขึ้นไปบนกระเช้า กาได้รับความเจ็บแสบแสนสาหัสนอนหายใจแหม่วๆ อยู่ในกระเช้านั่นเอง

ครั้นเวลาเย็นพระโพธิสัตว์บินกลับมา เห็นกาประสบความพินาศ จึงพูดว่า “ดูก่อนเจ้ากาโลเล เจ้าไม่เชื่อฟังคำของเรา อาศัยความโลภของเจ้าเป็นเหตุ จึงต้องประสบทุกข์อย่างใหญ่หลวง” ดังนี้แล้วกล่าวว่า “บุคคลใด เมื่อท่านผู้หวังดีมีความเอ็นดูเกื้อกูลกล่าวสอนอยู่ แต่มิได้กระทำตามคำสอนของบุคคลนั้น จึงต้องนอนระทมทุกข์เหมือนกาไม่กระทำตามถ้อยคำของนกพิราบ ต้องตกในเงื้อมมือของอมิตร นอนหายใจระทวยอยู่ฉนั้น” พระโพธิสัตว์คิดว่า บัดนี้เราไม่อาจอยู่ในที่นี่ได้ เพราะเราทำให้เจ้าของบ้านต้องเดือดร้อน จึงบินไปอยู่ที่อื่น ส่วนกาที่สิ้นชีวิตอยู่ในกระเช้านั่นเอง

พระบรมศาสดาได้ตรัสย้ำว่า “ดูก่อนภิกษุ มิใช่แต่ใน

ผู้ถึงความพินาศ

๔๑๕

บัดนี้เท่านั้น ที่เธอเป็นคนโลเล แม้ในปางก่อนก็เป็นผู้โลเลเหมือนกัน แม้บัณฑิตทั้งหลาย อาศัยความโลเลของเธอ ต้องพลอยออกจากที่อยู่ของตนไปด้วย” ครั้นทรงแสดงพระธรรมเทศนานี้แล้ว จึงทรงประกาศอริยสัจ เมื่อจบพระธรรมเทศนา ภิกษุเหล่านั้นได้บรรลุอนุคามิผล เป็นผู้มคติเที่ยงแท้แน่นอนต่อหนทางพระนิพพาน

จะเห็นว่า การไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำพราหมณ์ของบัณฑิตนั้น มีผลเสียหายมากต่อชีวิตของเรา อาจทำให้ประสบกับปัญหา และถึงแก่ความตายดังเช่นกานในเรื่องนี้ แต่หากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งที่ไม่ร้ายแรงก็ยังไม่แก้ไขได้ เมื่อเราได้ทำผิดพลาดไปแล้ว อาจมีบางครั้งที่รู้สึกอยากจะย้อนเวลากลับไปเพื่อใช้ชีวิตให้ดีกว่าที่ผ่านมา แต่ก็สายเกินไป แล้วคงจะดีไม่น้อยหากเราได้รู้ว่า จะดำเนินชีวิตให้ดีที่สุดอย่างไร เพื่อจะได้ไม่ต้องหวนกลับมานึกเสียใจในชีวิตที่ผ่านมาแล้วนั้น

ความผิดพลาดที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิต คือการที่เกิดมาแล้วไม่ได้ทำความดี ถือเป็นเรื่องผิดพลาดที่ร้ายแรง ผิดวัตถุประสงค์ของการเกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้าเรามัวอ้างว่า เรื่องโน้นก็สำคัญ เรื่องนี้ก็สำคัญ ทำให้ดูเหมือนว่าชีวิตไม่มีเวลาว่างเลย

ผู้ถึงความพินาศ

๔๒๐

ของตะหนักไว้ว่า ไม่มีเรื่องใดสำคัญเท่าการทำความดี คนที่
ชอบอ้างว่าต้องทำเรื่องโน้นเรื่องนี้ อ้างว่ายังไม่พร้อมที่จะ
ทำความดี จึงเป็นผู้ที่ประมาท เพราะการแสวงหาทรัพย์หรือได้
ครอบครองทรัพย์ไม่อาจสร้างความสุขที่แท้จริง ไม่อาจทำให้
เกิดบุญกุศลได้เท่ากับการใช้ทรัพย์นั้นให้เกิดประโยชน์ยิ่งใหญ่
ต่อชาวโลก เราต้องหมั่นทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนาทุกๆ วัน
ให้สั่งสมแต่ความดีทุกกลมหายใจกันทุกคน

